

قطعهنامه گردهمایی افغان های مقیم فرانسه

در برابر مقر یونسکو در پاریس

به مناسبت اعتراض به قصد ثبت مثنوی معنوی به نام ایران و ترکیه

ما افغان های مقیم فرانسه امروز 25 ماه جون 2016 مطابق به 5 سرطان 1395 ه ش این جا در برابر عمارت مقر یونسکو، سازمان علمی و فرهنگی ملل متحد گرد آمده ایم تا نگرانی و تأسف خویش را به سبب قصد و نیت ثبت شهکار عظیم مثنوی معنوی اثر مولانا جلال الدین محمد بلخی معروف به مولوی، به نام ایران و ترکیه خاطر نشان ساخته و اعتراض خود را علیه این قصد و نیت ایران و ترکیه به خاطر تصاحب میراث فرهنگی مردم افغانستان ابراز بداریم.

افغانستان، از چند دهه بدین سو، در کنار بی ثباتی و بحران سیاسی، با تصاحب و دستبرد آثار فرهنگی به خصوص از سوی کشورهای همسایه روبه رو بوده است. یکی از همسایگان ما، ایران، با آن که مربوط حوزه تمدنی و فرهنگی مشترک با افغانستان است، همواره کوشیده تا جایگاه افغانستان را در ارتباطات حوزه تمدنی - فرهنگی، زبان پارسی - دری، نادیده گرفته و خود را وارث واقعی پیشینه تاریخی و افتخارات زبان پارسی در سطح بین المللی معرفی کند.

در این سلسله چندی پیش (۷ جون)، سید رضا صالحی، مشاور ریاست جمهوری و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، اعلام کرد که با ترکیه به توافق رسیدند تا مثنوی معنوی، اثر مولانا جلال الدین محمد بلخی را به عنوان میراث فرهنگی مشترک ایران و ترکیه در یونسکو به ثبت برسانند. و خویش را وارث واقعی مولانا و آثارش وانمود کنند، این درحالی است که ایران پیش از این در چند مورد کوشیده تا شاعران و اندیشمندان بزرگ افغانستان چون ناصر خسرو بلخی، ابوعلی سینای بلخی، رودکی، البیرونی و... را در سطح بین المللی از آدرس خود معرفی کند. این مسأله دستبرد آثار فرهنگی اندیشمندان افغانستان و نادیده گرفتن افغانستان به عنوان سرزمین این بزرگان، نه تنها از سوی دولت ایران با تمایلات عظمت طلبانه اش به پیش برده می شود، که متأسفانه از سوی عده ای از فرهنگی ها و روشنفکران ایرانی در داخل و بیرون از ایران نیز به دقت دنبال می گردد.

آقای مشاور ایرانی دلیل این تصاحب را " سابقه تاریخی" مسأله میدانند، سابقه تاریخی موضوع چگونه است:

زمانی که بهاءالدین ولد، پدر مولانا، به دلیل رنجشی که میان او و خوارزم شاه پیش آمده بود، بلخ را به قصد حج ترک کرد، ایران تنها گذرگاه کاروان سفر خانواده مولانا بوده از آن جا به بغداد و مکه رفت. هنگامی که حکومت خوارزم شاه در سال ۱۲۱۹ میلادی به دست چنگیز مغول سقوط کرد، خانواده مولانا به قونیه رفت. با چنین سابقه تاریخی، بر مبنای قواعد ثبت آثار فرهنگی کشورها در یونسکو، ایران حق ثبت آثار مولانا را به نام خودش ندارد و ترکیه تنها افتخار میزبانی و ثبت آثار مولانا جلال الدین محمد بلخی را دارا خواهد بود.

به تصدیق و قول خود مولانا، وی فرزند برومند بلخ، یکی از شهر های مهم افغانستان می باشد، بلخ یکی از مراکز نامدار فرهنگی خراسان، در روزگار مولانا و از شهرهای مهم افغانستان امروزی است.

به خاطر باید داشت سازمان یونسکو در سال 2005 زادگاه مولانا را همان بلخ افغانستان تثبیت و ثبت نموده است، که اگر احیاناً به تقاضای ایران کدام ثبت دیگر، در این موضوع در مغایرت و متناقض با ثبت های قبلی

موجود در یونسکو روی دهد، چنین روشی را کارگزاران معزز نهاد یونسکو هرگز مناسب ندانسته و اجازه اجرای آنرا نخواهند داد.

زبان مثنوی معنوی زبان گفتاری و نوشتاری دیروزی و امروزی مردم افغانستان می باشد، از جمله بیش از 60 هزار بیت مثنوی معنوی، فقط کمتر از هفتاد بیت آن ترکی و عربی بوده متباقی همه به زبان فارسی دری می باشند. به این صورت " سوابق تاریخی" مبین و مصدق آن است که وارث اولی و اصلی میراث فرهنگی مولانا افغانستان و مردم آن می باشند.

بنابراین ما افغان ها به استناد ماده 3 بند 1، ماده 62 بند 1 منشور سازمان ملل متحد، ماده 15 میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی 1966، اعلامیه جهانی تنوع فرهنگی 2001، میثاق حفظ و ترویج مظاهر فرهنگی یونسکو و سایر اسناد معتبر بین المللی ناظر بر حقوق میراث فرهنگی ملل، حق مسلم خود میدانیم که در برابر همچو اقدامات صدای مقاومت و اعتراض بلند نمائیم. زیرا نه تنها آثار فرهنگی نظیر مثنوی معنوی جزء هویت فرهنگی مردم ما محسوب میگردد، بلکه سهم و نقش آبا و اجداد ما را در ایجاد و ساخت و ساز تمدن جهانی انسان تثبیت و خاطر نشان می سازد، این وظیفه ماست تا از هویت و میراث فرهنگی تاریخی مردم و وطن خود نگهداری، حمایت و محافظت بنمائیم.

بدین لحاظ ما افغان های مقیم فرانسه – منجمله انجمن آزادی و سایر فرهنگی ها و دست اندرکاران افغان علم و دانش در این کشور – یونسکو را به حیث یک نهاد علمی و فرهنگی با اعتبار جهانی و بین المللی شناخته و محترم می دانیم و در باره مسأله مورد بحث، مقاصد و اهداف خود را طور آتی اعلام میکنیم :

اول – ما اطمینان کامل داریم که نهاد علمی و فرهنگی یونسکو در زمینه شناسایی و ثبت فرهنگ ملل، با کمال دقت، تحقیق ژرف، انصاف، عدالت، رعایت قواعد مروج مورد قبول همه، در این عرصه کار خود را به پیش خواهند برد و خواهند گذاشت حقوق معنوی جمعی مردم افغانستان به نحوی مورد تصاحب و دستبرد قرار گیرد.

دوم – تصمیم ایران مبنی بر ثبت آثار مولانا در یونسکو به نام خودش مایه نگرانی ماست، به این جهت علیه این اراده دولت ایران و بعضی از فرهنگی های دنباله رو آن و دولت ترکیه اعتراض جدی خود را ابراز می کنیم و این عمل آنها را تعرض بر حریم فرهنگی و میراث معنوی بزرگان ما میدانیم. دولت عظمت طلب و سلطه جوی ایران و برخی از فرهنگی های دارای تمایل مشابه آن کشور، باید به تصاحب و دستبرد به ثروت معنوی ملل دیگر خاتمه دهند، حس عظمت طلبی و سلطه جویی هیچ قدرتی را به خوشبختی نرسانیده است.

سوم – دولت افغانستان مسدود نمودن دفتر نمایندگی کشور را در یونسکو به دلیل نه چندان مؤجه "مشکلات اقتصادی" اتکا داده است و نتیجه این اقدام خود را حالا به خوبی ملاحظه کرده می تواند.

دولت موصوف باید یک نمایندگی حد اقل و صرفه جویانه را در یونسکو مجدداً فعال گرداند تا آن دفتر از میراث معنوی و ثروت های فرهنگی مردم و وطن ما مواظبت و نگهداری کند.

جاوید باد تمدن انسانی بشریت

پاینده باد سهم فرهنگی مردم افغانستان در تمدن جهانی